

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 57/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. S. U., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 366/07, 15 Co 13/08 z 30. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 366/07, 15 Co 13/08 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením č. k. 9 Co 366/07-184, 15 Co 13/08 č. 1507221349 zo dňa 30. 9. 2008 potvrdil dve uznesenia Okresného súdu Bratislava V, ktorým prvostupňový súd v prvom prípade čiastočne vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľky a v druhom prípade zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odporcom. V konaní medzi účastníkmi ide o žalobu na určenie práva nájmu k bytu.

Prvým rozhodnutím č. k. 12 C 247/08-82 Okresný súd Bratislava V nariadil predbežné opatrenie - uložil odporcovi umožniť navrhovateľke riadne užívanie bytu č. (...) nachádzajúceho sa v bytovom dome (...), pričom odporcovi uložil najmä povinnosť zabezpečiť navrhovateľke a jej rodinným príslušníkom prístup do bytu ako aj všetky služby spojené s užívaním bytu, a to aj prostredníctvom správcu bytového domu.

Druhým rozhodnutím č. k. 12 C 247/07-165 Okresný súd Bratislava V zamietol návrh odporcu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa odporca domáhal voči navrhovateľke uloženia povinnosti mesačne platiť odporcovi peňažnú čiastku Sk 22.654,- titulom úhrady za užívanie predmetného bytu.

Obe rozhodnutia prvostupňového súdu Krajský súd v Bratislave potvrdil, pričom v odôvodnení uviedol, že navrhovateľka osvedčila základné predpoklady vydania predbežného opatrenia, osvedčujúce pravdepodobnosť nároku ako aj potrebu zaistenia budúceho výkonu rozhodnutia, na rozdiel od odporcu, ktorý predpoklady neosvedčil a dôvody uvedené odporcom v odvolaní označil za irelevantné.

Máme za to, že skutkové a právne závery napadnutého rozhodnutia môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu, lebo jeho závery sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak neospravedliteľné a neudržateľné, pričom to má za následok porušenie základného práva sťažovateľa.“

K inštitútu predbežného opatrenia v súvislosti s relevantnými ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov podmieňujúcimi podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie v napadnutej veci, sťažovateľka uviedla:

„... súd okrem iného skúma, či navrhovateľ riadne osvedčil danosť práva uplatneného žalobou, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 75 ods. O. s. p. Danosť práva treba zásadne posudzovať s ohľadom na druh uplatneného nároku. V prípade určenia práva nájmu sú to skutočnosti, ktoré by poukazovali na vznik a prípadne podmienky dohody o nájme k bytu medzi účastníkmi.

Podľa § 685 a nasl. Občianskeho zákonníka nájom bytu vzniká nájomnou zmluvou, ktorou prenajímateľ prenecháva nájomcovi za nájomné byt do užívania, a to buď na dobu určitú, alebo bez určenia doby užívania; nájomná zmluva spravidla obsahuje aj opis príslušenstva a opis stavu bytu. Nájomná zmluva musí obsahovať označenie predmetu a rozsahu užívania, výšku nájomného a výšku úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu alebo spôsob ich výpočtu. Mala by tiež obsahovať aj opis príslušenstva a opis stavu bytu. Ak sa nájomná zmluva neuzavrela písomne, vyhotoví sa o jej obsahu zápisnica.

Podľa § 75 ods. 2 O. s. p. návrh na nariadenie predbežného opatrenia má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Pod nájmom chápeme občianskoprávny vzťah, pri ktorom prenajímateľ prenecháva nájomcovi do nájmu byt za odplatu - nájomné, pričom nájomca uhrádza okrem nájomného aj plnenia spojené s užívaním bytu (ide spravidla o náklady na dodávku vody a stočné, dodávku tepla a teplej úžitkovej vody, náklady na osvetlenie spoločných priestorov a na upratovanie spoločných priestorov v dome, náklady na zimnú službu a podobne).“

Znaky arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu vidí sťažovateľka v tom, že „k vzniku nájmu je nevyhnutná dohoda o tom, že sa jedná o nájom, určenie predmetu nájmu a výšku nájomného. Navrhovateľka v návrhu neuviedla žiadne skutočnosti poukazujúce na vznik dohody o nájme bytu. Práve naopak. V návrhu navrhovateľka uvádza,

že byt jej bol odovzdaný ako budúcej vlastníčke. Tým sama uvádza skutočnosť, ktorá vylučuje dohodu o nájme.

Ak by súd aj vykladal fakt odovzdania a užívania bytu ako dohodu o nájme, navrhovateľka neuviedla nič, čo by súdu nasvedčovalo pravdepodobnosť existencie dohody o ďalšej podstatnej zložke dohody o nájme - výške nájomného. Toto súd nevyhodnotil a jeho právny záver o tom, že žalobca osvedčil právo uplatnené žalobou je preto zjavne neodôvodnený a nesprávny. Ak preto splnenie podmienok dôvodnosti návrhu krajský súd videl v tom, že navrhovateľka v byte býva, považujeme to za neústavnú aplikáciu platnej právnej normy.“.

Okrem uvedeného považuje sťažovateľka krajským súdom potvrdené predbežné opatrenie za neprípustné v tej časti, „v ktorej ukladá odporcovi na vlastné náklady zabezpečiť pre navrhovateľa u správcu všetky služby spojené s užívaním bytu. Presahuje totiž rámec samotného základného konania, v ktorom ide o určenie nájmu a nie aj o určenie povinnosti odporcu platiť za navrhovateľa aj plnenia spojené s užívaním bytu (ide spravidla o náklady na dodávku vody a stočné, dodávku tepla a teplej úžitkovej vody, náklady na osvetlenie spoločných priestorov a na upratovanie spoločných priestorov v dome, náklady na zimnú službu a podobne). Pri nariadení predbežného opatrenia súd vôbec neskúmal, či navrhovateľka odporcovi platí nájomné alebo úhrady za služby spojené s nájmom.“.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla: «Domnievame sa, že rámec, v ktorom sa aj pri splnení podmienok stanovených zákonom môže predbežné opatrenie pohybovať a akú oblasť života ním možno upraviť, je v zásade daná predmetom uplatneného nároku. Ak je predmetom uplatneného nároku právo nájmu, resp. určenie, že medzi účastníkmi vznikla k určitému bytu nájomná zmluva, môže upraviť povinnosť strpieť užívanie bytu. Pri odplatnosti nájmu ako takého sa však z tohto rámca vymyká rozhodnutie, ktorým na jednej strane ukladá „prenajímateľovi“ povinnosť zabezpečiť pre navrhovateľa u správcu všetky služby spojené s užívaním bytu, teda vlastne objednať a zaplatiť ich na vlastné náklady a súčasne na druhej strane odplatu za užívanie, nájom ako aj náklady služieb spojených s užívaním, resp. nájmom bytu svojím rozhodnutím neupravuje. Pri tejto

časti rozhodnutia, v ktorej ukladá odporcovi na vlastné náklady zabezpečiť pre navrhovateľa u správcu všetky služby spojené s užívaním bytu, absentuje aj akékoľvek odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave uznesením 9 Co 366/07-184, 15 Co 13/08 č. 1507221349 zo dňa 30. 9. 2008 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave 9 Co 366/07-184, 15 Co 13/08 č. 1507221349 zo dňa 30. 9. 2008 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva odškodnenie 1.000,- Euro a náhrada trov konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 160/08).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti, predovšetkým možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu v odvolacom konaní a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľka v sťažnosti namieta.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takeého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z jej čl. 46 ods. 1 a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (napr. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že k porušeniu označených práv sťažovateľky malo dôjsť uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 366/07, 15 Co 13/08 z 30. septembra 2008, ktorým boli potvrdené uznesenia Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 247/07-82 z 18. júla 2007 a č. k. 12 C 247/07-165 z 22. februára 2008 (ďalej aj „napadnuté uznesenia okresného súdu“) o nariadených predbežných opatreniach v konaní o určenie existencie nájomného vzťahu.

Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že na základe podaného odvolania vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania [§ 214 ods. 2 písm. c) OSP] a zistil, že „obe odvolania neboli podané dôvodne, keďže súd prvého stupňa v obidvoch veciach rozhodol vecne správne, vec správne posúdil i po právnej stránke a svoje rozhodnutia riadnym a dostatočným spôsobom odôvodnil“.

Krajský súd v úvode odôvodnenia uznesenia poukázal na prijaté uznesenia okresného súdu vo veci nariadenia predbežných opatrení, pričom v súvislosti s uznesením okresného súdu č. k. 12 C 247/07-82 18. júla 2007 uviedol:

„Napadnutým uznesením zo dňa 18. 7. 2007 súd prvého stupňa podľa § 102 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. f/ a § 76 ods. 3 O. s. p. vydal predbežné opatrenie, ktorým odporcovi až do rozhodnutia vo veci samej uložil povinnosť umožniť navrhovateľke riadne užívanie bytu č. (...) nachádzajúceho sa na (...), v katastrálnom území (...), zapísaného na liste vlastníctva č. (...), bytového domu súpisné číslo (...), postaveného na pozemku parcelné číslo (...), druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 924 m², parcelné číslo (...), druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 934 m², parcelné číslo (...), druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 168 m², parcelné číslo (...), druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 136 m², najmä je povinný zabezpečiť navrhovateľke a jej rodinným príslušníkom prístup do bytu, ako aj všetky služby spojené s užívaním bytu a to aj prostredníctvom správcu bytového domu.

Vo zvyšku návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol (išlo o vydanie predbežného opatrenia, aby až do rozhodnutia vo veci samej bol odporca povinný bez písomného súhlasu navrhovateľky zdržať sa všetkých zásahov do funkčnosti a prevádzky predmetného bytu). Spôsob svojho rozhodnutia odôvodnil súd prvého stupňa tým, že v danom prípade je potrebná dočasná právna úprava medzi účastníkmi, keďže navrhovateľka danosť práva osvedčila. Ďalej uviedol, že je zrejmé a nebolo to vyvrátené ani odporcom, že navrhovateľka v predmetnom byte bývala (býva), aj keď právny titul bude predmetom dokazovania vo veci samej. Je tiež nesporné, že medzi účastníkmi sú spory ohľadne užívania bytu, či už z hľadiska finančného alebo realizácie práv týkajúcich sa užívania bytu. Podľa názoru súdu prvého stupňa je možné spravodlivo žiadať, aby sa odporca zdržal konania smerujúceho k obmedzeniu riadneho užívania predmetného bytu a žiadať od neho, aby zabezpečil navrhovateľke a jej rodinným príslušníkom prístup do bytu a poskytovanie služieb patriacich do oblasti prenajímateľa (vlastníka), keď jej ostatné vlastnícke práva nebudú nariadeným predbežným opatrením nijako narušené a vydaním predbežného opatrenia nedôjde k nerovnováhe vo vzájomných vzťahoch. Vo zvyšku s poukazom na vyššie uvedené súd prvého stupňa návrh ako nedôvodný zamietol, pretože nie je potrebné a ani účelné zakázať vlastníkovi výkon jeho ostatných vlastníckych práv

spočívajúcich v nakladaní so svojim vlastníctvom, t. j. napríklad právom obhospodarovať svoje vlastníctvo, zveľaďovať ho a pod. V neposlednom rade však aj plniť povinnosti vlastníka uložené platnými právnymi predpismi (zabezpečiť revízie, výmeny potrubí, atď.).“

V súvislosti s uznesením okresného súdu č. k. 12 C 247/07-165 z 22. februára 2008 krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol:

„Uznesením zo dňa 22. 2. 2008 zamietol súd prvého stupňa ako nedôvodne podaný návrh, ktorým sa odporca domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by bola uložená povinnosť navrhovateľke platiť mu mesačne pozadu do 5. dňa v tom ktorom mesiaci peňažnú čiastku 22.654,- Sk titulom úhrady za užívanie vyššie označeného bytu, do 15 dní od vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej.

Svoje rozhodnutie odôvodnil súd tým, že otázka platenia mesačnej úhrady za užívanie bytu v sume 22.654,- Sk je otázkou, ktorá sa má riešiť návrhom vo veci samej.“

V ďalšej časti odôvodnenia uznesenia krajský súd uviedol:

„Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O. s. p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami. Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečie bezprostrednej ujmy. Navrhovateľom navrhované predbežné opatrenie sleduje zaistenie budúceho výkonu rozhodnutia. Okrem existencie nároku musí však navrhovateľ osvedčiť i to, že bez predbežného opatrenia by bol prípadný budúci výkon exekúcie ohrozený, pričom nebezpečie zmarenia výkonu musí byť reálne a musí hroziť bezprostredne. Existencia dlhu ešte sama osebe nemôže byť dôvodom pre nariadenie

predbežného opatrenia. Dôvodom môžu byť len skutočnosti, ktoré opodstatňujú obavu, že by prípadný výkon exekúcie mohol byť zmarený. U dlžníka môže byť dôvodom jeho konanie, ktorého dôsledkom je zníženie majetku, ktorý je možné postihnúť pri výkone exekúcie, alebo ktoré inak podstatnou mierou negatívne ovplyvňuje jeho majetkové pomery.

Navrhovateľka podaným návrhom aspoň tieto základné predpoklady osvedčila, na rozdiel od odporcu, ktorý tieto predpoklady neosvedčil, čiže jeho návrh na vydanie predbežného opatrenia bol nedôvodný.

Predmetom prvého predbežného opatrenia (t. j. návrh navrhovateľky) bol návrh, ktorým sa navrhovateľka domáhala, aby súd predbežným opatrením zaviazal odporcu umožniť jej riadne užívanie bytu, najmä zabezpečiť jej a jej rodinným príslušníkom prístup do bytu a všetky služby spojené s užívaním bytu a to aj prostredníctvom správcu.

Po preskúmaní podaného návrhu a doložených dokladov súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že je potrebná dočasná úprava vzťahov účastníkov, keďže nie je sporné, že v predmetnom byte býva, vedú sa súdne spory ohľadne užívania bytu, vo veci samej sa domáha navrhovateľka určenia, že je nájomcom tohto bytu. Preto je potrebné až do skončenia veci samej umožniť odporcom jej bývanie v tomto byte, pričom jeho ďalšie práva ako vlastníka bytu nie sú v žiadnom prípade obmedzené.

Dôvody uvedené odporcom v odvolaní sú právne irelevantné.

Odvolanie odporcu nie je ani dôvodné voči v poradí druhému napadnutému uzneseniu, ktorým bol jeho návrh dôvodne zamietnutý.

Pri nariadovaní predbežného opatrenia musí súd vziať vždy do úvahy, že toto opatrenie upravuje pomery len predbežne, alebo zaisťuje nároky dosiaľ právoplatne nepriznané. Preto môže nariadiť len také predbežné opatrenie, ktoré stačí k dosiahnutiu týchto účelov a nesmie voliť predbežné opatrenie, ktorým by sa zbytočne a nevhodne zasahovalo do práv účastníka. Vydaním predbežného opatrenia sa nesmie predbiehať rozhodnutiu vo veci samej, t. z., že predbežné opatrenie nemôže obsahovať výrok trvalej povahy.

Uloženie povinnosti platenia úhrady za užívanie bytu v sume 22.654,- Sk nemôže byť predmetom tohto konania, ale tohto nároku sa musí domáhať navrhovateľ vo veci samej. Prípadné vzniknutie dlhu na nájomnom - ako už bolo vyššie v dôvodoch tohto uznesenia

uvedené - nie je dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia, ktorú skutočnosť si i uvedomuje odporca v odvolaní.

Konanie navrhovateľky, ktoré by podľa odporcu viedlo k zníženiu majetku, nie je preukázané žiadnym vierohodným dôkazom a okrem toho vzhľadom na skutočnosť, že ide o nárok, ktorý sa má uplatniť návrhom vo veci samej, tak tieto okolnosti nie sú ani pre rozhodnutie v predmetnej veci podstatné.“

Na základe uvedeného krajský súd napadnuté uznesenia okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

V tejto súvislosti ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je

opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je v prvom rade vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). V tejto spojitosti treba pripomenúť aj princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu a s ním súvisiaci princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci iných orgánov verejnej moci, ktorých meritórne rozhodnutia sú v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy preskúmané. Ak uvedený princíp uplatňuje ústavný súd v konaní o sťažnostiach smerujúcich proti postupom a rozhodnutiam vo veci samej, o to viac naň musí prihliadať pri sťažnostiach smerujúcich proti rozhodnutiam vydaným v konaniach o nariadenie predbežného opatrenia.

Samotný ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti sa preto spravidla (čl. 124 ústavy) nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom. Je taktiež potrebné uviesť, že návrh na vydanie predbežného opatrenia možno podať aj opakovane, ale taktiež možno podať návrh na jeho zrušenie.

Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd v týchto prípadoch môže zamerať výlučne na posúdenie, či pri vydaní namietaného uznesenia krajského súdu bolo postupované v súlade s ústavnoprocenými princípmi, zásadou spravodlivého procesu a základným právom na súdnu ochranu tak, ako to zaručuje čl. 46 a nasl. ústavy.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je názor sťažovateľky, podľa ktorého sa krajský súd v napadnutom uznesení nedostatočne vysporiadal s faktom, že „navrhovateľka v návrhu neuviedla žiadne skutočnosti preukazujúce vznik dohody o nájme bytu“, a teda neosvedčila predpoklad úspešnosti žalobou uplatneného nároku. Za krajským súdom

neústavnú aplikáciu relevantnej platnej právnej normy považuje sťažovateľka hodnotenie skutočnosti o tom, že „navrhovateľka v byte býva“, z čoho krajský súd odvodil oprávnenosť požiadavky na vydanie predbežného opatrenia, na základe ktorého sťažovateľke bola uložená povinnosť „zabezpečiť navrhovateľke a jej rodinným príslušníkom prístup do bytu“ vrátane služieb spojených s jeho užívaním.

Sťažovateľka najmä s poukazom na uvedené vyslovila názor: „... máme za to, že skutkové a právne závery napadnutého rozhodnutia môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu, lebo jeho závery sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak neospravedliteľné a neudržateľné, pričom to má za následok porušenie základného práva sťažovateľky.“

S uvedenými argumentmi sťažovateľky sa ústavný súd nestotožnil, naopak, považuje za ústavne akceptovateľné odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý zdôraznil, že je potrebná dočasná úprava vzťahov účastníkov konania s tým, že o existencii či neexistencii nájomného pomeru k bytu bude rozhodnuté až v meritórnom konaní rovnako ako o povinnosti platenia úhrady za užívanie bytu.

Ústavný súd teda vychádzajúc z odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 9 Co 366/07, 15 Co 13/08 z 30. septembra 2008 konštatuje, že krajský súd rovnako ako pred ním okresný súd zvážil podmienky na vydanie predbežných opatrení, pričom nezistil, že by účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho namietaným uznesením neboli zlučiteľné so zásadou spravodlivého procesu a základným právom na súdnu ochranu.

Ústavný súd zastáva názor, že toto napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, a nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené považoval ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, za zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že uvedený článok ústavy je na napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré nerozhodovali vo veci sťažovateľky podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. podľa ustanovení upravujúcich správne súdnictvo, zjavne neaplikovateľný a z toho dôvodu je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená pre neexistenciu priamej súvislosti medzi namietanými skutočnosťami a základným právom, porušenie ktorého sťažovateľka namieta.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, ďalšími návrhmi sťažovateľky sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2009